

LA CAMPANA DE GRÀCIA

CATALANS, TOTS CAP A L'ESQUERRA!

La casa **BASTIDA** s'ha engrandit

Passeig de Gràcia, 18 :: Telèfon 15247 :: BARCELONA

GRAN BASAR DE SASTRERIA Sistema Nordamericà

El secret del nostre èxit és degut a tres raons: 1. La fórmula d'un nou estil aplicat a l'art del vestit. - 2. Tenir sempre disponible el vostre vestit, tant gran com petit, amb gustos seriosos i en gran fantasia. - 3. L'organització de la fabricació i venda directa al comprador i escrupolosament amb un petit benefici.

Som els que va implantar i facilitar el vestit amb la major elegància i la més incompetent baratura, evitant acudir als sastres de mida que, amb els seus preus elevats, era impossible seguir els corrents de la moda. Oferim en la nostra SECCIO DE SASTRERIA la següent norma de preus:

Vestits confeccionats, tipus reclam.	des de	10 pessetes	fins a	30 pessetes
Vestits confeccionats, qualitat superior	des de	40 pessetes	fins a	75 pessetes
Vestits a mida, en qualitats econòmiques	des de	30 pessetes	fins a	60 pessetes
Vestits a mida, gèneres de gran fantasia	des de	50 pessetes	fins a	100 pessetes
Pantalons econòmics	des de	5 pessetes		
Pantalons fantasia	des de	8 pessetes		

Els nostres avantatges amb preu de liquidació els veureu demostrats amb els nombrosos maniqués que als nostres aparadors exhibim, amb models d'estil i gust modern. Això fa que ens engrandim i que la nostra venda vagi sempre en augment.

L'amplitud de les nostres existències arriba fins a les qualitats més selectes i luxoses, sempre amb una gran diferència de preus més barats.

En casos de necessitat, tenim muntada una SECCIO DE CONFECCIO A MIDA, que ens permet lliurar els encàrrecs a les quatre hores.

SECCIO DE CAMISERIA

Camises blanques	des de	3,95 pessetes		Camises popelin.	des de	6,95 pessetes
Camises percala.	des de	4,95 pessetes		Calçotets	des de	1,95 pessetes

Preus que regeixen a altres Seccions de la Casa

Impermeables	des de	20 pessetes.		Cinturons	des de	0,95 pessetes
Pantalón blanc	des de	7,75 pessetes.		Lligacames.	des de	0,50 pessetes
Pluma	des de	15 pessetes.		Mocadors butxaca.	des de	0,50 pessetes
Americanes esport	des de	15 pessetes.		Mitjons fantasia.	des de	0,50 pessetes
Guardapols	des de	5,95 pessetes.		Tirants	des de	0,95 pessetes
Gorres	des de	0,50 pessetes.		Païames.	des de	3 pessetes

Obsequiem els nostres clients amb segells d'Estalvi Popular, de la Caixa de Pensions per a la Vellesa Estalvi, i altres diversos presents, segons l'import de les compres.

NOTA.—Els que de fora Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa, poden escriure, i adjuntant 0,25 pessetes, en segells, rebre mostres, figurins i un sistema especial per a prendre's les mides, amb les instruccions necessàries, per tal de rebre l'encàrrec abans dels sis dies.

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

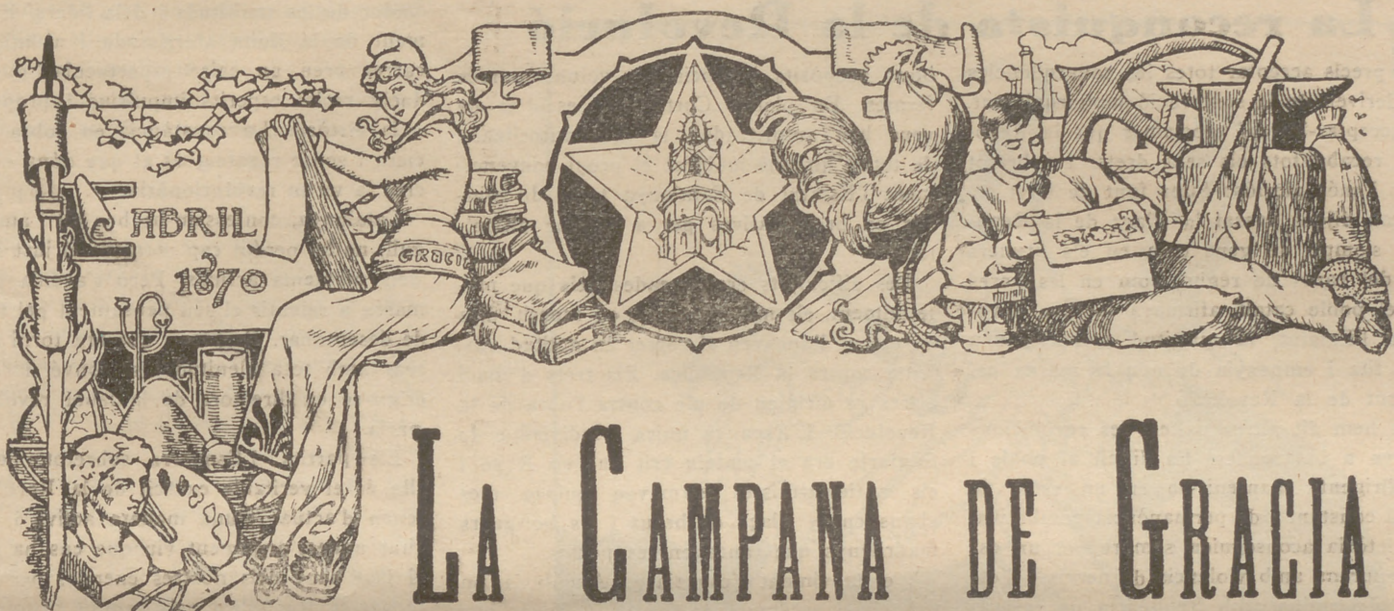
CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
(excepte dies festius)

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

PARC DE MONTJUIC

Tots els diumenges,
a la tarda,

Sardanes

LA CAMPANA DE GRACIA

PERIÒDIC NACIONALISTA D'ESQUERRA

EDITORIAL

Catalunya serà constant

En l'article de l'Estatut relatiu a Ensenyament, aprovat per les Corts Constituents, ha estat vençut l'esperit de Catalunya; l'Estat, en principi, es reserva la seva organització cultural. Veus aconhortadores, per donar-nos esperances, asseguruen una disminució progressiva dels organismes escolars de l'Estat. per tal de permetre viure, o no entrebancar, les que siguin creades per la Generalitat i el municipi. Pot ésser, que sigui així. Caldrà, però, que l'ànim absorbent i centralitzador, que tothora i en tot lloc ha palesat l'Estat espanyol, canviï per complet; i que s'amoroseixin i s'entenen tots aquests homes i partits intransigents i frenètics, i aquells altres que tenen una intransigència ben educada, però no menys feridora. Tanmateix, caldrà un terrabastall en la política espanyola per aconseguir-ho; per exemple, que morin o s'anul·lin els Royo, Unamuno, Ortega Gasset, Sánchez Román, i tants d'altres...

Si no és així, cal preveure que el plet serà a la inversa. L'experiència dejs segles ens ha ensenyat que serà l'Estat, amb tota la seva força, i ajudat pel pes de plom de la seva burocràcia, qui regatejarà i discutirà, cada moment, a la Generalitat, les poques prerrogatives que ara li són concedides. Vindran altres governants, i amb aquests jocs de paraules i d'interpretació sofística de texts, i amb fragments de tractadistes, entre els quals, no cal dubtar-ne, sortiran novament Pi i Margall i Joaquim Costa, provaran de desvirtuar totes les possibilitats que semblen haver-nos concedit. Això ens alligona, pel tracte rebut abans. Només un miracle molt gros pot transformar la idiosincràcia de l'Estat espanyol.

Però si la República conserva encara bona part de la mentalitat monàrquica, i si molts dels seus homes s'aboquen a un feixisme perillós, els catalans hem avivat el nostre sentiment nacionalista. Avui, darrera el catalanisme, hi ha un poble fort, impetuós, dalerós de llibertat. Un poble en la seva totalitat, sense que cap estament defugí la intervenció els obrers com els benestants, els camperols com la gent de ciutat. Aquesta força és la que defensarà, en cas d'atac, les engrunes de llibertat que avui conquerim. Un cop concedides, no hi haurà força humana que ens les arrabassi. Només una desfeta, que esfondraria altra vegada la República i el liberalisme espanyol, ho podria aconseguir.

Però també aquesta energia defensiva continuarà essent una força d'assalt per eixamplar les nostres llibertats. El neguit i el malhumor de Catalunya no han acabat. La República no ha estat prou justa a l'hora propícia. Els catalans continuarem laborant per les nostres reivindicacions. Es una situació que, en bé de tots, ens podíem haver estalviat. No s'ha volgut veure així. No serà per culpa nostra. Amb dignitat, no podíem avenir-nos a disminuir els nostres drets que ja havíem minimitzat massa. I qui sofreix una injustícia, sempre té raó, i acaba per vèncer.

La reconquesta de la Revolució

Es precis acceptar totes les conseqüències que deriven de la sublevació monarquitant. En acceptar-les cal proclamar que la Revolució recaba tots els seus drets. I sobretot l'únic i més gloriós: ésser font de Dret.

Quan dijous passat la Plaça de la República s'omplí de gent com en els primers dies del canvi de règim, com en les hores que el poble català afirmava la seva devoció a l'Estatut, la multitud marcava una nova fita i empenya de nou la marxa ascendent de la Revolució.

Ho hem dit altres voltes: les revolucions marxen a batzegades. És difícil al poble i als dirigents mantenir-se en un estat de tensió constant i de permanència combativa. La victòria aconseguida sempre per un esforç suprem, amb violència de nervis i d'esperit, determina amb freqüència un relaxament, una necessitat de descans, perfectament fisiològic, per a combatre la fatiga, el "surmenage", produït per la lluita. Aquest moment és aprofitat per les forces conservadores i reaccionàries que es nodreixen de l'avivament dels instints i les passions que graviten en la subconsciència. Aleshores els és fàcil abocar-les poc a poc o massivament damunt de la vida social i política d'un país. Només tenen el treball d'excitar en les multituds la inèrcia, l'esperit rutinari, la mandra mental per tota renovació, l'esporguiment per una vida nova, entesa per l'ignorant i inintelligent com una aventura perillosa.

I això és el que passava. Vivíem ja la desfeta que comporta la victòria, sinó s'és amatent a defensar-se. No direm l'Estatut, que ha estat el punt neuràlgic de l'oposició, perquè li era més fàcil desvetllar baixos instints, sinó qualsevol de les lleis que són el compromís, la veritable substància de la República trobava una resistència cada dia més grossa dins i fora del Parlament.

Aquesta resistència escantellava els més

bons propòsits i vencia les voluntats més fermes. En plenes Corts hem escoltat de veus ben autoritzades, la més autoritzada de totes, dir que malgrat el propi convenciment l'Estatut de Catalunya tenia de minvar en prerrogatives per a anular dificultats.

Les dificultats eren creades pels que materialment, els més francs, o en esperit, dies enrera es llançaven al carrer en actitud violenta contra la República. Els trets d'uns i altres es dirigien de ple contra l'obra de la Revolució. L'Espanya única i indivisible de Sanjurjo era el mateix crit que en Reyo i els antiestatutistes clamaven quinze dies abans en la Plaça de braus i els botiguers madrilenys que tancaven les portes.

I el moviment s'esqueia a Andalusia, on existeixen escamots de forces blanques que un any enrera aplicaven encara la llei de fugues i on la reforma agrària destrueix un feudalisme que sobrevis a tots els intents de democratització de l'Estat espanyol.

Cal aguantar l'alè. L'hora de l'èxit revolucionari no és l'hora de més compromís. És després quan es valoren el fervor reno-

vador de les multituds i dels líders. El moment de la lluita aferrissada i al mig del carrer pren un caire espectacular que sedueix molts esperits impulsius i propensos a la victòria. La constància en l'obra justiciera i sense regateig és el que dona el to i crea la virtut revolucionària.

Catalunya, confessem-ho ben alt i amb orgull, no ha perdut cap moment el just sentit dels moments actuals. Però s'avenia potser massa a ralentir el seu pensament pel temor de desentonar. És precis que ara torni a actuar amb tota plenitud i si convé, i convé, erigir-se en directora de la labor revolucionària.

Els partits, l'Esquerra sobretot, perquè ella és el veritable exèrcit de la Revolució, tenen d'actuar d'una manera activa i aprofitar aquest argument viu que ens ha donat el jove seny dels nostres enemics per a retornar la República pels camins promesos i dels quals es desviava.

La manifestació de dijous passat té de significar la reconquesta del sentit primitiu de la República. I no ens deixem prendre la victòria. Superem el cansanci.

J. AIGUADER i MIRÓ

Reportatges al minut

ESTAMPA MONARQUICA

Sanjurjo encara, per què no? La lliçó és massa densa per esgotar el tema en una crònica.

Sanjurjo. Sevilla, 11 d'agost. La massa ciutadana comença de reaccionar davant la militarada. En canvi, els "señoritos" destapen ampolles de mançanilla al "Círculo de Labradores", en celebració de la sanjurjada.

El general, acompanyat pels seus lacais i per un piquet de la guàrdia civil, recorria la ciutat a peu en busca d'una simpatia

que no podia venir. Tractava de conversar amb el públic—la gent el seguia recelosa i muda—i el públic li feia el suc. Neguidava els soldats a vi, i els soldats es negaven a beure. Per les organitzacions obreres corria ja la consigna de plantar cara. Els mecànics de Tablada—la majoria catalans—es negaven a proveir d'essència els avions. El "Comitè de Salut Pública"—Comitè magnífic, al qual la democràcia republicana no ha fet la justícia que mereix el gest exemplar dels seus homes—fixava manifestos i pasquins pels carrers, cridant alerta i denunciant el traïdor. Un aire d'irritació es produïa en les zones populars. Finalment, el rezel ja adquirí formes de violència. A la mateixa cara de Sanjurjo, un ciutadà cridà amb totes les seves forces:

—Viva la República!

Era la negativa, la denúncia, l'advertiment, l'acusació. La massa que es negava a seguir. I bé. Els ciutadans de Sevilla pogueren presenciar aleshores un trist, un víf espectacle: el d'un oficial de la guàrdia civil que acompanyava a Sanjurjo, colpejar turiosament amb l'espasí desembeinat el cap de l'home que havia cridat això:

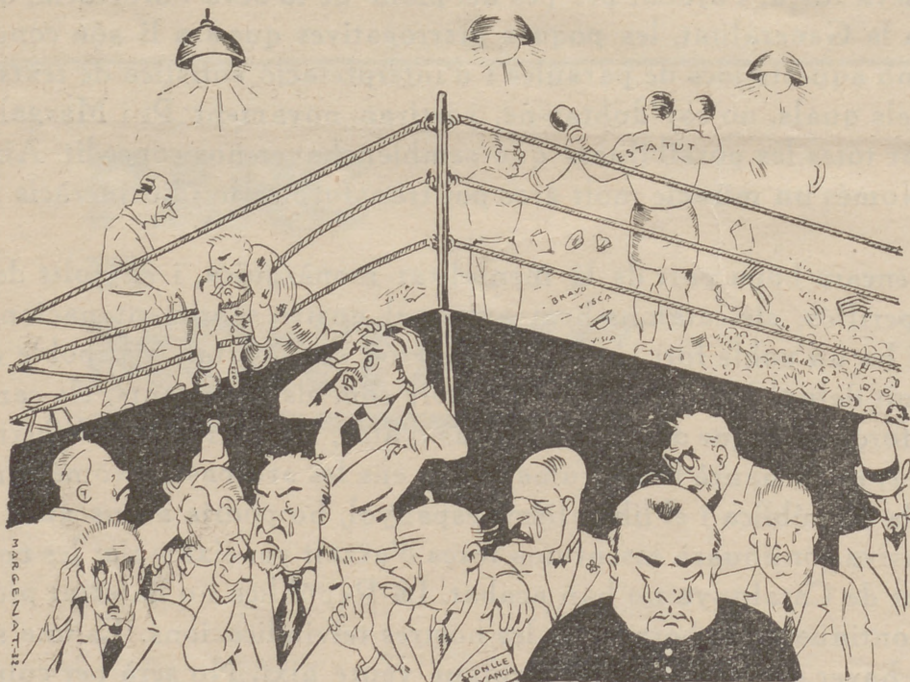
—Viva la República!

L'home caigué pesadament. Però la indignació ja esclatava, incontenible. Un altre ciutadà cridà:

—Muera Sanjurjo!

L'espectacle es reproduí, més víf que abans. Un altre guàrdia es tirà el màuser a la cara i disparà contra l'"insolent". No féu blanc. Furiós, corregué la tanca del fusell, disposat a tornar a fer foc. Un sergent hagué de prendre-li l'arma dels dits...

Una estampa tràgica i repugnant dels millors temps de Mola i de Despujol. Calia

Després de la sublevació

L'Estatut més fort que mai.

què manés un general sublevat—mal fos amb un mandat efimer i grotesc—perquè l'estampa tornés a actualitzar-se.

Mentrestant, al cassino, els "señoritos" bevien mançanilla i brindaven per Joan III...

DIPUTATS

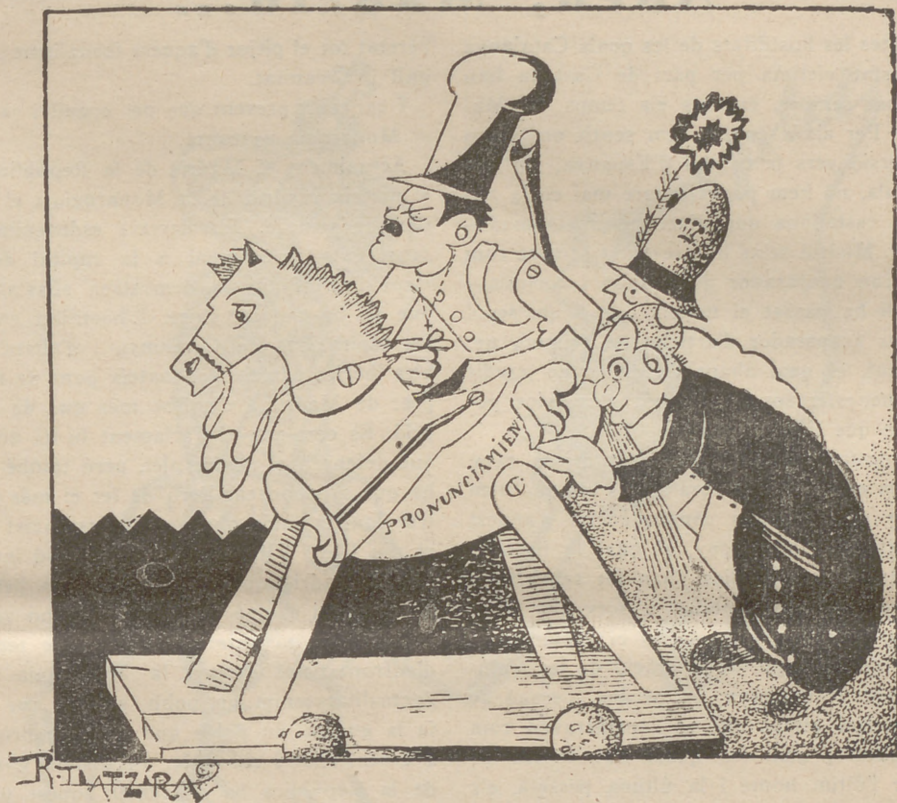
L'un és un home sec, vell, malhumorat, lluna, amb cara de mussol—que, sense excepció, és cara d'imbècil. Serví al rei. Serví la dictadura. Ara havia volgut servir la República. Com a advocat, intervingué directament en els negocis més grossos i més bruts de Primo de Rivera. Com a polític ha navegat per totes les mars de la política espanyola. Però és ase, tan ase que no s'ha pogut entendre mai amb ningú. Ni amb ell mateix. Tingué un partit i se'l féu malbé. Tingué homes bons, i els allunyà. Fou monàrquic i es deia republicà. Es féu republicà i ha dit a qui se'l volia escoltar que les Constituents eren faccioses. En el seu programa polític hi figurava l'autonomia catalana i ha combatut l'Estatut amb totes les armes. Té una oratòria ampulosa, buida i estúpida, i ha cregut de bona fe—ja he dit que era molt ase—que el país se l'escoltava.

Naturalment, he parlat de Melquíades Alvarez. Ara, amb motiu de la "sanjurjada" ha passat una cosa molt estranya amb Melquíades Alvarez. Ha passat que—ell que no es perdia una sessió important de Corts—d'ençà del dia 10 d'agost no ha comparegut a la Cambra. Ningú no sap res d'ell. I la coincidència és més curiosa si ens fixem que un ministre també ha fet notar, públicament, la semblança entre el to del manifest de Sanjurjo i l'estil habitual del senyor Melquíades Alvarez, diputat a les Corts Constituents de la República. Diputat i, a més a més, prou ase per creure que una "sanjurjada" podia triomfar sobre el país...

L'altre diputat és un home baix, discretament panxut, que camina com les oques, té presentada una demanda de divorci i usa barbata grisa deliciosa. Fou ministre del rei moltes vegades. A l'hora de la dictadura fugí—essent ministre—com un covard. Visqué a París molts anys, en un gran hotel. El pa de l'exili fou per ell esplèndid. Estigué en contacte amb el Borbó. Una vegada, aquest el visità personalment a casa seva. Quan va veure les coses malament, s'introduí al Consell d'Administració d'un diari republicà. Ara tenien el seu retrat en lloc preferent de la redacció. No hi tenen el de March—que també té estretes relacions amb el diari—perquè encara no gosen i hi ha redactors imprescindibles que es negar en a treballar. Aprofità el seu cacicat de Zamora per venir de diputat a les Constituents. Des dels seus diaris, des del seu escó de la Cambra, des de les seves tertúlies, des de tot arreu, s'ha dedicat a sabotejar el Govern de la República i, en ocasions, el mateix règim.

Es perillós, perquè té talent. No mira mai a la cara. Es agre i tortuós i sent un odi cordial pel ministre d'Hisenda. El seu diari ha estat l'únic diari oficialment republicà que ha defensat el contrabandista March.

He parlat de Santiago Alba. Assistí a la sessió de Corts del dia 10. Aplaudí amb un

El cavall de fusta

entusiasme completament fora de to—ell que no havia aplaudit ni una sola vegada el Govern—el discurs del President. Arribà a allargar els braços fora de l'escó, tant com li fou possible, perquè tothom se'n adonés. Però, de sobte, en aquests moments greus en els quals la presència dels diputats al Parlament és imprescindible, Santiago Alba se n'ha anat a París...

LA POLICIA

Albiñana, l'anomenat doctor Albiñana, hauria estat el cap de policia en cas d'haver triomfat el moviment. Es un ase espès i quadrat, amb el qual no canviaria una salutació ni una sola persona decent. Ell hauria estat el cap de policia.

Però el terrible no és això. El terrible és preveure el que hauria passat amb el personal policia en un cas semblant. He parlat amb un agent, republicà de sempre, funcionari d'absoluta solvència personal, que en les últimes anyades de la monarquia salvà molts homes de la presó. Més d'un diputat català ho sap, i bé.

—El dia de la sublevació—m'ha dit—un alt funcionari de la Presidència de la República preguntà per telèfon al cap de la Brigada Social de Madrid, si estava segur de la seva gent.

—En absolut—contestà el preguntat.

—En absolut!

—Doncs jo us afirmo—m'ha dit l'agent en qüestió—que dintre la policia de la República hi ha un noranta per cent d'hommes de franca filiació monàrquica; gent feta en l'ambient del rei i de la dictadura. Dintre les brigades—podeu dir-ho allà on volgueu—som poquíssims els que ens sentim identificats amb el règim republicà. No us sembla

almenys curiosa la relativa facilitat amb què s'ha vingut conspirant fins al mes d'agost per organitzar el cop d'aquests dies? Menéndez està voltat de gent si no enemiga, desafecta. Fixeu-vos qui hi ha al cap de la brigada social de Madrid: Adolfo de Miguel. I Maqueda al cap de la Comissaria. I de Barcelona, val més que no en parlem...

Fou el mateix de Miguel qui respongué a l'alt funcionari de la Presidència que tenia seguretat absoluta en el seu personal. Mentida. Ell, ni podia contestar-ho, ni podia tenir aquesta seguretat. No cal més que repassar la seva història policíaca! I ja hem vist ara que els homes no canvien així com així. El que s'ha de fer és renovar enèrgicament i completament els quadros de la policia de la República, acabar d'una vegada amb tots aquests emboscats que ens faran traïció a la primera hora de perill, i crear una policia nostra, adicta, entusiasta, capaç si cal de jugar-se la vida com aquest Director exemplar, Menéndez, que treballa com un heroi, voltat d'enemics...

Bé valdrà la pena de meditar les paraules d'aquest home, d'aquest policia que ha estalviat moltes hores de presó i moltes engúnies de persecució als republicans que lluitaven contra l'ignominia monàrquica.

I de recordar que en una de les ciutats més importants de la República hi ha un cap de policia que a l'hora de prendre possessió del seu càrrec, no fa gaires mesos, podia començar així el seu discursset:

—Jo no sé cómo agradecer al Gobierno de S. M...

Equivocació? Potser sí. Però hi ha equivocacions que són denúncies d'un estat d'esperit o d'una mentalitat...

Josep M. MASSIP

Adéu, Madrid...

Totes les hostilitats de les quals Catalunya ha estat víctima per part de Castella han emanat sempre, en tots els temps, de Madrid. Per això sempre hem sentit una mica d'aversion vers la capital d'Espanya. En una paraula, no hem pogut creure mai en la noblesa castellana que diuen tenir els madrilenys. Madrid se'ns ha presentat sempre com un gran acaparador de noblesa i cortesia—que li ha passat el mateix que a qualsevol vulgar acaparador d'articles de primera necessitat, el qual abans de deixar-ne gaudir als menesterosos ha preferit deixar-los podrir o que li fessin mal.

Aquesta vanitat li ha costat massa cara, ens ha costat massa cara a tots els que hem hagut de pagar les conseqüències d'aquest acaparament madrileny, al qual la influència de les monarquies l'han fet sentir, ben equivocadament, superior a tots els altres pobles ibèrics. Vegeu si no el desmembrament de Portugal, la separació de les Colònies—no confonguem en pèrdua, perquè de fet ja feia temps que es consideraven com perdudes—, amb les quals s'hi havien de jugar l'últim home i la última pesseta, els desastres successius i inevitables del Marroc i l'etern descontent dels pobles que han viscut i viuen, encara, sota el domini imperial de Castella, tot ha estat per la sed irracabable de Madrid, tot ha estat fet i pactat dintre les seves muralles insondeïables, com un castell feudal el senyor del qual ha preferit ensorrar-se amb ell abans d'ésser raonable i comprensiu.

I el mal pitjor és que el Madrid-poble ha

beretat tot el pitjor d'aquest feudalisme: l'orgull i la vanitat.

I cal tenir present que per orgull i vanitat la Monarquia va caure.

Actualment el Madrid de la República és el mateix Madrid de la Monarquia i el mateix de sempre. Els darrers esdeveniments ocorreguts recentment a la capital de la República espanyola demostren abastament que no ha canviat gaire. L'hostilitat contra les aspiracions de Catalunya i d'altres pobles ibèrics parteix del mateix punt de sempre: de Madrid i d'enlloc més que de Madrid. Es cert que al Parlament hi ha homes que defensen el nostre plet, però també n'hi ha que s'hi oposen. Però de fet el més obstructionista, més que aquell desgraciat que es diu Royo Villanova, és el Madrid incògnit, el Madrid que no dona la cara perquè no sap mai el què vol ni per què ho vol.

En el règim anterior sabíem que teníem d'enfrontar-nos contra la Monarquia. En l'actualitat tenim un poble en pes que ens fa la guerra, un poble que s'ha compromès a ésser lleial i raonable. El mateix govern de la República ha de témer aquest poble que s'alça contra Catalunya i que va també contra la República, puix que tota aquesta onada d'antiestatut que s'ha alçat no és res més que una herència de la Monarquia que ha rebut el poble de Madrid, i els madrilenys conscients han de renunciar a aquesta herència.

No fa gaires dies que trobarem guardat dintre un llibre de la nostra biblioteca aquell famós manifest que els intel·lectuals caste-

llans dirigiren a Primo de Rivera, en defensa de la llengua catalana. Això s'esqueia darrerament, quan es "discutia" al Parlament l'article cinquè de l'Estatut, que parla de l'ensenyament a Catalunya. D'entre la llista de signants d'aquell manifest que semblà fet en un moment de sinceritat i comprensió, vàrem veure alguns noms d'intel·lectuals que votaven contra la sobirania de la llengua catalana. I tot això coincidia amb la celebració a Madrid del míting anti-estatutista.

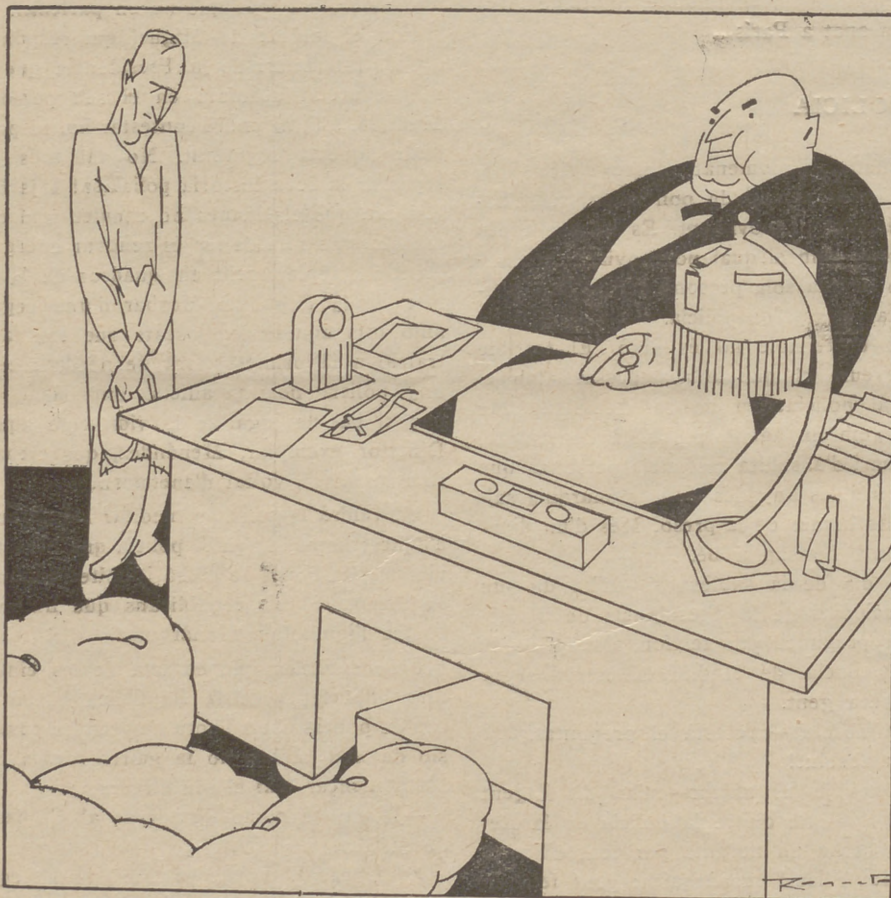
Una vegada més Madrid ens ha decepcionat. Tot això ens fa pensar que Madrid és insondeïable, que té sempre la porta tancada a tota aspiració de llibertat i que la seva conquesta es fa impossible, perquè no sap comprendre.

Joan Maragall cridava en un moment d'incomprensió: "Adeu, Espanya!". Això s'esqueia arran de la guerra de Cuba, quan s'enviaven homes i més homes a morir en aquell escorxador que se'n deia "honor nacional". Aquell "Adeu, Espanya!" era ja tota una revelació, la veu d'un home sol que alçava el seu crit de protesta contra l'encegament i la vanitat de Castella, tan llançada i tan humiliada per no saber escoltar. Maragall, que fou xiulat a la Plaça de Braus, després de mort, no va dir "Adeu, Espanya!" com a catalanista. Si Maragall amb el seu mateix temperament, hagués procedit de Castella hauria dit el seu "Adeu" amb la mateixa fermesa i significació.

No és possible ni es comprèn que Royo Villanova i Unamuno no entenguin el significat dels mots de Joan Maragall, el qual es titllat de separatista per ells. Aquell "Adeu, Espanya!" que fou dit en uns moments d'alta transcendència, significava l'amargor d'un home incomprès que es deia fill d'Espanya, a la qual parlava entre perills, però que no era escoltat, mentre que per altra part en rebia el menyspreu i la indiferència. Era un "Adeu!" senyorial i noble, no orgullós ni vanitos, propi d'un home digne i seré, el qual si visqués en l'actualitat, vistes les hostilitats de les quals és víctima Catalunya, ja hauria dit "Adeu, Madrid!"

Madrid, però, ha de tenir present que no ha estat mai el cervell d'Espanya, i que quan ha cregut tenir-lo no ha fet més que desastres. Es per això que creiem que el Madrid de la República ha de perdre l'herència que li deixà la monarquia, i que no ha d'assemblar-s'hi gens. Madrid ha de tenir les portes obertes a totes les aspiracions dels altres pobles de la República, i ha d'ésser ell qui ha d'atreure'ls o apropar-se a ells fins a comprendre'ls i acollir generosament, no llurs planys, sinó llurs reivindicacions. Del contrari, pobre de Madrid i de la República, el dia que hagi d'escoltar aquesta profecia de boca dels altres pobles: adeu, Madrid!

J. PROUS i VILA

—Voldria augment de sou...

—Espereu un moment, tingueu paciència, que ara guanyarem els monàrquics...

Marroux, al cap del govern, seria el pont de trànsit de totes les velles desferres monàrquiques i feixistes que encara s'atreixeixen a remenar la cúa.

Intel·lectualisme

LENIN

Una figura tan formidable com la del cap de la Revolució russa és una font inestroncable d'interpretacions literàries. Ara François Porché, l'escriptor francès, l'ha portat a l'escena amb el títol de "Tsar Lénine", fent-ne una obra en tres actes, en els quals la personalitat de Lenin és com un meteor que neix, s'agegantia i mor a través de tot un poble que sembla que visqui i actui només per fer ressortir les característiques anímiques essencials de l'home extraordinari. François Porché fa moure la figura de Lenin damunt una cortina humana, que formen dues fileres de ciutadans russos de l'antic règim, les quals actuen a banda i banda del prosceni. De llur conversa, intervinguda pel pensament del personatge central, neix amb un màxim retallament la psicologia completa de Lenin, acuant amb caràcters incisius la seva individualitat, en el temperament, la ideologia i la actuació, preparatòria d'antuvi, triomfal després, decadent al final, després de l'atemptat fins a la mort. La clau de volta de l'acció dramàtica és Lenin. I per la conversa, pròpia o dels personatges, van passant d'una manera sintètica els conceptes primordials del leninisme. La qual cosa serveix per eternitzar les anècdotes revolucionàries, però sobretot per fer destacar la grandesa absoluta del cap damunt els ajudants secundaris de la Revolució. François Porché no pren partit per ningú. Amb una fina ironia, molt de tradició francesa, s'entreté fent xocar els conceptes per tal que ressaltin els costats forts o febles de les fórmules revolucionàries. I hom s'adona de les febleses ineludibles damunt les quals s'aguantà i triomfà el moviment soviètic.

Lenin, que ironitzava contra els intel·lectuals, era fonamentalment un home de biblioteca, un intel·lectual cent per cent, i àdhuc, cosa més curiosa, un intel·lectualista absolut. La trilogia Hegel-Marx-Lénin ha obert un nou camí sistemàtic a la vida del món. Si per algun costat ens atreu el comunisme, és pel seu llevat sistemàtic intel·lectualista. Jo no sóc comunista, i potser no ho seré mai. Però accepto del comunisme tot allò que pot enriquir el meu intel·lectualisme. I sospito que el propi Lénin, com a bon transformador del marxisme, devia sentir també un íntim gran respecte per les altes especulacions intel·lectualistes de Hegel, tot i cospant-ne els grans errors i les ingènues febleses.

François Porché, en "Tsar Lénine" detalla els contorns pràctics i l'absolutisme rectilini del gran revolucionari. I ens el presenta com un sembrador d'idees clares i nues, gairebé primàries, damunt les masses immenses de la Rússia saturada de primarisme. La terra als pagesos, les fàbriques als obrers, el govern als soviets i la guerra al recó dels objectes inservibles: així veiem aquest Lénin flamejant, amb una immensa interior flama glacial, entre afirmacions passionals i intel·lectuals, clavant amb claus d'acer damunt la mentalitat del poble que el segueix les premisses del seu pla indesvia-

Azaña: —Los muertos que vos matáis gozan de buena salud.

ble, sense vacil·lacions, sovint contra la rígida voluntat dels seus lloctinents, que en certes avinenteses li eren auxiliars sense preu de la seva obra formidable. Lénin era un matemàtic de l'acció estatal. François Porché, en moure les figures del prosceni, ens el presenta com davant d'un tribunal de la Revolució, que va comentant els fets i les idees del gran revolucionari a mesura que li fiblen el cervell. I acaba, una mica paradoxalment (d'ací ve el títol de "Tsar Lénine") presentant-lo com un enemic de la Revolució, que es decanta cap a teories nacionalistes, ell, el terrible debellador de les teories de les nacionalitats, començant per la russa...

L'home i el revolucionari, en l'obra de Porché, ve un moment, i aquest és el cim tràgic culminant de l'obra, que van empe-

tint-se i anul·lant-se, en tant que creix i és magnífica la força indeturable de la Revolució. Quan Rússia ja és la U. R. S. S., Lénin s'enfonsa en la desfeta del seu cos malalt. Aquest és el màxim encert del dramaturg. La força impassible del Destí amb majúscula, damunt la puixança ferida i anul·lada del creador d'un poble. La humanitat de Lénin destaca amb una grandesa horripilant, a l'escena darrera, quan el gran Revolucionari conversa tot sol amb la mort, mentre passen, pel fons de l'escena, els seguits de les víctimes. "Tsar Lénine" ens ha fet sentir tota la beutat d'aquesta vida d'heroi. I ens sembla una de les interpretacions literàries més perfectes de la formidable figura de Lénin.

A. ESCLASANS

Les dictadures són un fenomen de la postguerra. Per això podríem dir, també, que els dictadors i els seus acòlits són com una mena de nou-rics de la política. Com a tals han actuat sempre a Catalunya. El cop d'Es-

El Pati dels Tarongers, amb els fanals sobreposats

tat del 13 setembre 1923 posava la Diputació de Barcelona en mans d'un tal Josep Maria Milà i Camps, molt conegut a casa seva. I aquest senyor es possessionava del vell Palau de la Generalitat com si fos cosa pròpia. L'obra de restauració del vell edifici fou una veritable epopeia de nou ric. El luxe vessat damunt i al llarg dels murs venerables, tingué més d'asiàtic que d'europeu, i àdhuc més d'africà que d'asiàtic. Cas-

Façana principal a la Plaça de la República

El Palau de la Generalitat

tellanistes d'ànima com eren, els homes de la Dictadura no pogueren ésser mai fidels a la tradició del geni arquitectònic català. Sotraqejats per una fúria decorativa gairebé apocalíptica i per un deliri de grandeses infinit, lliuraren les obres a la direcció de l'arquitecte Joan Rubió i Bellvé, cap dels Serveis d'Arquitectura de la Diputació. Anys després, l'antic palau semblava una botiga d'antiquari snob mirada amb un cristall d'augment. S'hi havien ben gastat les unces! Se les hi havien gastat tant, que fins i tot n'havien fet un gra massa. La noble severitat de línies del Palau de la Generalitat havia estat mixtificada pels nous rics de la Dictadura amb una veritable orgia de farbalans i mirinyacs arquitectònics. Quan hom observava el ridícul sobrecarregament de les sales antigues, i les veia tan empolvades, perfumades i encaramellades, tenia la sensació tangible de què el vell Palau acabava de sortir del Forn de Sant Jaume...

Com en aquella balada de Goethe que ens parla de les facècies de l'aprenent de Bruixot, calgué la data del 14 abril 1931 per què les aigües tornessin a llur llit. La proclamació de la República catalana escombrà per sempre els hereus—escampa del castellanisme provincià. I aleshores calgué pensar immediatament en netejar el Palau de la Generalitat de Catalunya, i en anar destruint i arrencant, de mica en mica, les grotesques obres d'"embelliment" que hi havien fet els infinits senyors Milà i Camps de la Dictadura recent foragitada. Josep

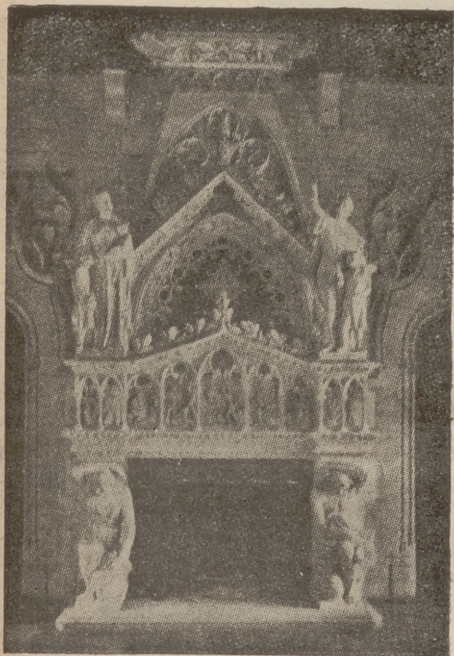

Pintura del Saló de Sant Jordi, en la qual hi ha l'ex-rei Alfons XIII, el Fugitiu

**JOSEP TARRADELLS
Conseller de Governació de la C**

Generalitat de Catalunya

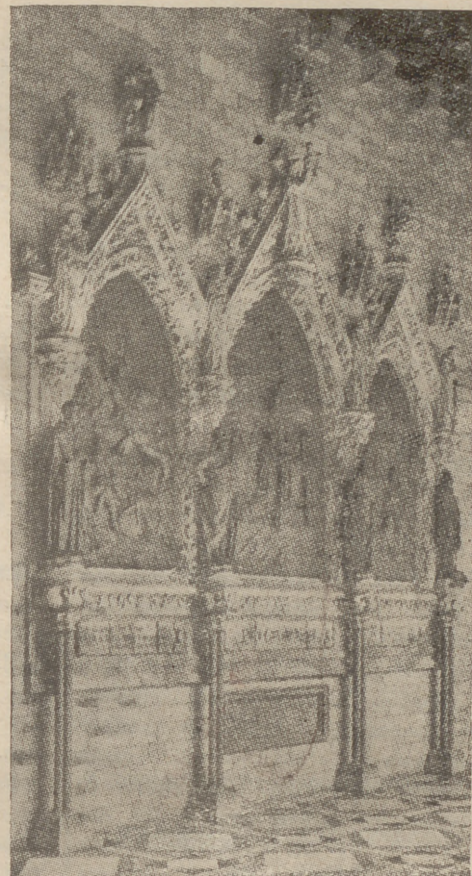
Xemancia del despatx oficial
del President

Tarradelles fou encarregat de la Conselleria de Governació. I ell planejà, sense pèrdues de temps, els treballs de normalització del Palau.

En primer lloc, foren arrencades de l'arc de marbre de la porta de la façana principal, que dona a la Plaça de la República, les lletres de bronze que deien, en castellà, "Diputación Provincial", estigma de decadència que polluia la severa noblesa arquitectònica de l'ingrés al Palau. Immediatament, calgué tornar a la seva simplicitat primitiva la tradicional galeria gòtica. Una pica d'aigua beneïta, una mena de capelleta en forma de làpida pseudo-gòtica i una campana amb una cadena daurada, foren traslladades a l'interior de la Capella de Sant Jordi. L'horrible tríptic commemoratiu de la guerra d'Àfrica, una obra infectament goticitzant, producte de la més autèntica pastisseria escultòrica madrilenya del segle XIX, fou arrencat, esmicolat, cremat i esventades les cendres, per exemple de presents i venidors. Diu que els pares de família que hi assistiren per tristíssima obligació, donaren una petita galtada a llurs tendres infants, perquè se'n recordessin tota la vida i aprenguessin a no fer mai semblants males obres. El Pati dels Tarongers, que estava convertit en un autèntic quarto dels mals endresos d'una casa d'aristòcrates, ha estat ja escombrat i netejat. Uns grans fanals de cementiri foren despenjats, i desmuntades unes inútils columnes i mitjos arcs que els sostenien. Ara ha quedat molt bé. Hi ha encara unes pintures detonants, en els murs d'una reconada, que indubtablement caldrà rascar.

Al despatx oficial del President, hi havia

un macarrònic embalum, si fa no fa també gòtic modern, que es donava cops de puny amb la parca delicadesa elegantíssima de les parets. Ha estat desmuntada ja aquesta xemeneia de fira i de guix. Els murs presi-

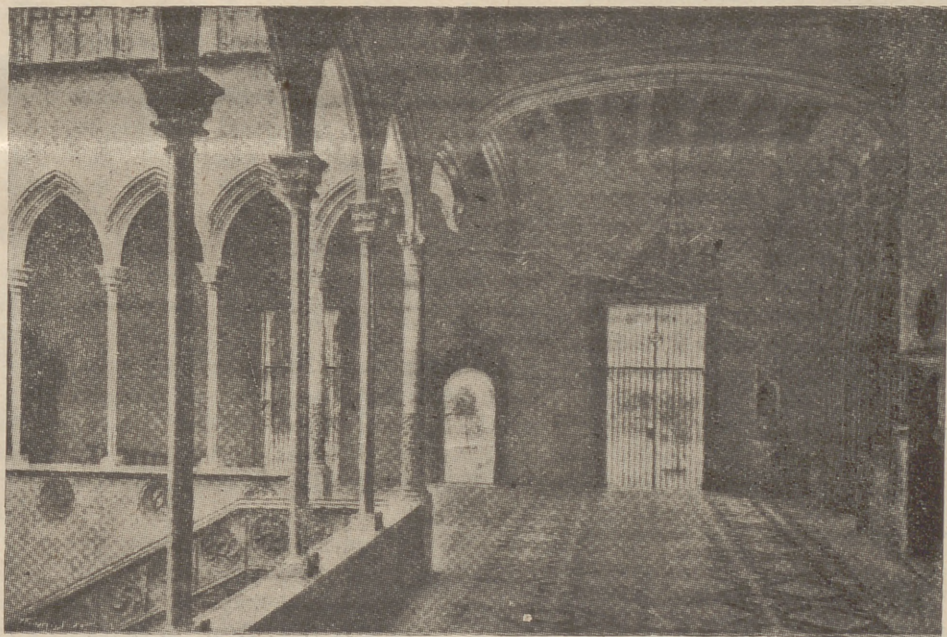
Tríptic commemoratiu de la guerra d'Àfrica

dencials han estat noblement simplificats. I ara hi són penjats, només, uns bells retrats de Pau Clàris, president de la Generalitat antiga, Enric Prat de la Riba, president de la Mancomunitat difunta, i Francesc

(Continua a la pàgina següent)

P. TARRADELLES
Governador de la Generalitat

Angle de la galeria gòtica, amb la pica, la làpida i la campana

Macià, president de la Generalitat actual.

Finalment, al Saló de Sant Jordi, ha estat tapat, amb uns sumptuosos domassos de les quatre barres, el ridícul plafó de la Verge de Montserrat, voltada dels sants i els reis que havien visitat el seu santuari. Semblava un crom de calendari d'alguna marca de xocolata patrioter. Ara cal esborrar, com més aviat millor, les altres pintures que enlletgeixen els murs i el sostre. Diverses entitats artístiques s'han ofert ja per arrencar-les, esportivament i gratis. Ha estat nomenada una ponència de pintors solvents perquè dictaminin si cal arrencar-les o tapar-les amb teixits bells. Després de proclamar la República catalana, però, foren esborrades, tot seguit, les inscripcions que volien ésser històriques, i que vexaven la dignitat nacional dels catalans. Actualment, hom procedeix al desmuntatge de la porta de la Caixa d'Estalvis. I fa molt temps que dura la feina d'anar descobrint esborrant els escrits del "Conde de Montseny", que aquest pobre senyor plantava a tot arreu, com si fos a casa seva...

La tasca de neteja i normalització que mena a bon terme Josep Tarradellas, és una simple feina de catalanització del nobilíssim Palau. Però aquesta acció purificadora trascendeix també més enllà de l'edifici. Ara s'estàn repartint, uns cartells a totes les oficines de recaptació de contribucions de Catalunya, impresos en català i enmarcats sota un cristall. També s'estàn fent en català els cartells i documents de les Comandàncies dels mossos de les Esquadres. L'any vinent, les cèdules seran repartides impreses en català a l'una cara i en castellà a l'altra. I tot el règim interior de la Generalitat de Catalunya ha de restar completament catalanitzat abans de l'any.

Anexe al Palau central, hi ha el petit edifici on té les habitacions particulars el President de Catalunya. És la construcció que tothom coneix popularment per "casa de la Canonja" o "dels Canonges". I ara es cal puntualitzar ben bé que aquest edifici no és "la casa d'en Macià", com diuen alguns barroers, sinó "la casa del President". Cal aturar els peus a la grosseria de certs primaris que viuen sempre als núvols. La Generalitat de Catalunya té un President, que, per tant, és el President de Catalunya. Per aquest President, doncs, (actualment Francesc Macià), és l'edifici anexe al Palau. I aquesta adaptació data també de la proclamació de la República catalana. Hom pot dir, per tant, que l'obra total de catalanització de la noble casa començà el 14 d'Abril de 1931. I que quedarà llesta, en les seves línies generals, tan aviat com entri en vigor l'Estatut de Catalunya.

A. ESCLASANS

Subscribiu-vos a
Ràdio Barcelona
Casp, 12 - BARCELONA

Les armes que va intentar fer servir Sanjurjo per a la revolució.

Guerra al feixisme

La situació d'Itàlia té, pel que fa referència a les llibertats humanes, tanta semblança amb la situació del nostre país sota la dictadura, que sempre ens havia semblat que la interdicció de combatre el feixisme era una cosa consubstancial de la monarquia.

No era així: sota la República el feixisme resulta tan intangible com sota la monarquia. No ens seria potser gaire difícil de precisar les subtilitats de la política internacional que determinen la intangibilitat del feixisme a casa nostra.

Sota l'aparença de rivalitats polítiques existeix entre la classe dominant d'uns altres països una compenetració d'interessos que crea un ajut mutu contra els atacs del poble.

Coneixem tots els arguments que hom pot allegar per a justificar la prohibició de combatre el feixisme: són arguments que no ens poden convèncer, perquè recolzen sobre un estat de coses injust i que per tant no ens mereix cap respecte.

El feixisme no és pas l'organització política que un poble s'hagi donat i que els altres pobles li hagin de respectar. El feixisme és l'organització de la reacció que pretèn estendre's per tots els països; té ja un caràcter internacional i per tant pot ésser combatut per tots els pobles afectats.

El feixisme és l'amenaça d'una nova guerra

Encara que no hi haguessin altres raons per a combatre'l, això seria suficient perquè s'unissin contra el feixisme tots els homes de bona voluntat.

El feixisme a Itàlia ha comès tota mena de crims!

Per tal de mantenir atemoritzada la població es realitzen detencions en massa en les quals la conducta política del detingut no té cap importància. "Avui cal detenir tres-centes persones", diu el Cap de policia, i la policia, ràpidament, per tal d'acabar aviat la feina, deté tres-centes persones

A les presons italianes, des de l'adveni-

ment del règim feixista, els detinguts són apallissats bàrbarament com a les nostres presons ho han estat amics nostres.

S'ha donat el cas de detenir un individu acusat concretament de conspirar contra el Govern. Les proves han estat aquestes: "l'acusat porta una vida massa seriosa i massa solitària per l'edat que té", "no té dona ni amant", "és maçó" i "té idees democràtiques". Això fou suficient per a condemnar l'acusat a cinc anys de deportació.

S'ha donat també el cas d'empresonar un individu acusat d'un crim comès l'any 1908, època en què l'acusat tenia un any!

Sovint, quan ha de sortir un grup de deportats, són detinguts llurs parents i amics per tal d'evitar les escenes del comiat.

A les poques setmanes de la marxa sobre Roma, l'assassinat d'uns obrers a Torino deixava entreveure el que havia d'ésser la política social del feixisme. Davant la Casa del Poble, incendiada, es va assassinar Pietro Ferrero, organitzador dels metallúrgics; se'l va lligar pel peus a un camió, quan ja era moribund i fou abandonat en mig d'un plaça. Per procediments semblants foren assassinats altres obrers sense que aquests fets motivessin cap detenció. El Govern encobria els assassins; millor dit, el Govern comanava els assassins.

No cal pas recordar els detalls del cas Matteotti que produí la indignació dels homes liberals d'arreu del món. Recordarem només que la versió que donà el Duce fou que es tractava d'una broma. Els feixistes raptaren Matteotti per fer-li una broma. Pel camí, en els seus esforços per a fer-se escapol, havia sucumbit a un atac d'hemoptisi Mussolini, que suggerí l'assassinat de Matteotti, imposà aquesta versió als tribunals que jutjaren els assassins.

A Itàlia no hi ha llibertat de Premsa ni dret d'associació. La Premsa està completament mediatitzada per l'organització feixista.

El ciutadà italià es troba en una situació semblant a la nostra d'uns anys enrera.

Vexat i oprimint presència els estralls de l'administració dictatorial bo i llegint continuament les excel·lències del règim. Des d'un principi els diaris desafectes al règim foren objecte del més dur boicot i quan el boicot no era prou per a fer-los callar, hom no vacillava a emprar mesures més radicals com l'agressió a periodistes i la destrucció d'imprentes.

A Itàlia no hi ha altres societats que les tolerades pels feixistes que són, no cal dir-ho, les que pràcticament han demostrat llur adhesió al feixisme. A través del territori italià trobeu continuament el cap feixista que sense càrrec legal exerceix autoritat sobre els magistrats, els alcaldes i els prefectes. Aquests caps foren els que a mesura del seu gust destruïren tota mena d'organitzacions que no els eren simpàtiques. Mostraren predilecció per les riques cooperatives obreres, els béns de les quals confiscaren; els caps d'aquestes cooperatives eren sovint deportats pel sol fet d'ésser això: un cap elegit pels companys. Recordeu el cas Massarenti que traspassà les fronteres! Per una llei de 25 de novembre

de 1925 quedava ja d'una manera clara i explícita suprimit el dret d'associació. Els saqueigs de les cooperatives obreres i dels centres de l'oposició arribaren a ésser fets normals. Els periodistes i els caps de l'oposició eren assassinats o deportats.

El dret a l'elecció de domicili fou pràcticament suprimit.

La descripció de la misèria, de les vexacions, dels martiris que han de sofrir els presos i els deportats antifeixistes és una cosa que fa fredat, que provoca la indignació de l'home més insensible. La realitat supera el que hom pugui imaginar-se.

Una llista dels crims comesos pel feixisme ocuparia volums i volums. El que hem dit és una petita mostra del què dirien aquests volums.

Davant l'amenaça que un sistema de Govern semblant s'introdueixi a nacions que avui tendeixen tímidament cap a la llibertat, cal no fer cas de les conveniències borgeses de la política internacional i acotar enèrgicament sota el mot d'ordre:

Guerra al feixisme!!!

Vicenç RIERA

CARTES DE FORA

Residus monàrquics

COMENTARIS AL CONFLICTE "RABASSAIRE"

Els soferts camperols del Penedès foren objecte de totes les vexacions, a l'època d'aquella dictadura, que havia concedit tots els privilegis a les classes poderoses, convertides en dictadoretz locals. L'ençaments, deshaucis, contractes usuraris, tot els era permès, fins limitar a 20 anys el dret a perpetuïtat de la rabassa, baix pena, si no s'hi avenien, d'obligar-los a emigrar.

Els pagesos del camp del Penedès, amb un esclat d'entusiasme, o una alenada d'ira, contribuïren a l'adveniment del nou règim, obtenint la candidatura d'esquerra el 80 % dels sufragis del Penedès.

Augmentà l'entusiasme dels actius pagesos, amb els primers decrets del Govern provisional de la República. El goig que produí aquella disposició d'abolir el deshauci, fou celebrat amb un sentiment comprensor.

Les disposicions del Ministeri de Justícia proporcionant les revisions de contractes coincidiren amb el revifament dels dictadoretz esmortuïts, que amb l'alenada sacristanesca del aleshores governador civil de Barcelona, tornaren a revelar-se amb les mateixes característiques, amarats d'esperit imperialista, i sense respecte per als humils.

Tornaren a perdudes posicions amb els darrers decrets que anul·laven els anteriors. Astuts com són, malgrat i deixar el ministre de Finances la porta oberta per anar a la revalorització catastral de la propietat, anaven socavant el règim, perquè es creien tornar al seu règim de privilegi, espoliant l'Estat i xuclant la suor del camperol esclau de la terra i del propietari.

Amb tot això han coincidit uns jutges es-

pecials, que a cada districte han resolt les demandes amb un sentit diferent, i la força pública s'ha anat desplaçant del seu lloc de servidor del poder, sotmetent-se a la burgesia, que l'ha defensat durant aquests dies fins a partir-se la taula i el seient de l'autor, desoïnt la invitació dels alcaldes, com succeï al Pla del Penedès, o segrestant-los, com ha succeït a Sant Martí Sarroca. Cada masia era decorada amb algunes parelles de la guàrdia civil, segons la importància del seu propietari i la bona amistat de l'oficial de Vilafranca que, segons pròpia confessió, dedicà tota la nit del dijous i divendres de la setmana passada a donar cops de cu-

lates als camperols que se li paraven a prop, sense fer ni una detenció...

Es clar i no és d'estranyar que amb aquestes circumstàncies els propietaris no voiguessin pactar ni reconèixer la junta arbitral, i es neguessin a acceptar la presidència del senyor Serra i Moret per a llurs discussions.

No eren les masies, sinó les societats de propietaris i el Centre Agrícola del Penedès, els llocs més concorreguts de Vilafranca, on hi feien vida comú l'oficialitat que havia de guardar l'ordre amb els genuïns representants de la propietat; en el precís moment que tenien un litigi, aquesta exhibició marcava ja una posició ben definida de favor a una classe; i si això no fos suficient, mentre l'oficialitat i propietaris s'exhibien en mútua camaraderia, enviaven emissaris de número a apallissar els joves camperols que trobaven per la carretera, pretextant unes denúncies, que si no es comprovaven, per res havien de molestar el denunciat, que era de classe acomodada.

Aquesta és l'odissea del Penedès, en posar-se la força a favor de les classes riques; les conseqüències són la submissió del sofer pagès; o el desplaçament als partits de classe, sembrant d'aquesta manera el germen de la revolució social.

Cal que les autoritats republicanes se'n assabentin, i cal que les forces públiques s'espolsin d'un cop les xacres monarquitzants.

J. R. C.

Productos Alimentosos
de Règim

Casa SORRIBAS

Salmeron, 222 - Llíria, 62
BARCELONA

El pobre unitarista

Cornut, i pagar el beure!

Botons de foc

Aquesta setman^a, tots dedicats a la passada — i grotesca — sublevació monàrquica. I signats: donant la car^a, que és el que no donen els monàrquics. Una vegada que l'han volgut donar, els han esgarrapat.

L'OBLIT

Ho tenien tot molt ben preparat, molt ben arranjat; havien pensat en tots els detalls; havien estudiat un pla que no podia fallar; tot estava meditat d'una manera gairebé matemàtica. Armes, diners, gent compromesa. Tot estava a punt.

Tot, menys una cosa. S'havien oblidat d'una cosa: del poble.

I el poble els deixà sols.

LA RESPOSTA

Eren una colla d'il·lusos. I diem eren, emprem el pretèrit i no el present, perquè ja són — d'aquesta feta— més morts que els morts. Ja ho eren abans. Però es feien la il·lusió que encara vivien. Ara deuen haver-se convençut que tot eren il·lusions.

Creien que el poble estava amb ells, que el poble respondria. Són, però, tan cretins, tan imbecils, que el poble és massa honrat, massa digne per a anar amb segons quina gent, per a servir les ambicions de quatre ganduls, de quatre indesitjables.

Creien que el poble respondria. I ja ha respost: ha respost posat al costat de la República i demanant el cap dels monàrquics culpables.

CONDUCTA SOSPITOSA

Entre els complicats sembla que sonà el nom del general Barrera, virrei de Catalunya durant la dictadura. Un dels virreis: els altres, que també cal recordar, són Milans del Bosch i Despujol.

De Barrera se'n ha parlat com d'un còmplice. La policia ha anat a cercar-lo al seu domicili. I ell no era al seu domicili, ell no era en lloc.

Tot això no deu ignorar-ho el general Barrera perquè de tot això se'n han ocupat els diaris.

I el general Barrera no s'ha presentat, no ha donat fe de vida. Aquesta conducta és més que sospitosa. Si no és culpable, si no ha de témer res, per què no es presenta?

Creiem que s'han de fer tots els possibles perquè no s'escapi cap monàrquic. No són temibles, però com que es tracta de gent tossuda, podrien tornar a armar escàndol.

I no volem més escàndol, no volem que tornin a obrir boca.

Tancar les fronteres, i cridar a aquest general que ha enmudit d'una manera tan misteriosa, manar-li que es presenti, declarar-lo en rebellia si no obeeix.

Heus ací la conducta a seguir.

NO TOTS SON UNS

Sanjurjo, en sublevar-se a Sevilla, perquè els soldats el seguissin digué:

—Que les den vino.

Els soldats trencaren els vasos a cops i els llançaren als seus peus.

El "vino", segons ell, que hi és tan aficionat—J. M. Massip diu que l'ha vist bevent aigua, però això deu ésser ara—, era la gran cosa per a convertir uns soldats en uns professionals del crim.

La gran fórmula monàrquica: "que les den vino". La fórmula amb la qual una colla de brètols han governat tants d'anys. La fórmula que, sobretot, estigué tan de moda durant la dictadura.

"Que les den vino!"

Creia el pobre miserable, el general traïdor, que tots són uns.

ELS SEGUIDORS

Hem llegit les llistes dels monàrquics detinguts amb motiu del grotesc "pronunciamiento". I no diem dels complicats, perquè estem segurs que de complicats n'hi han molts dels que figuren en les llistes.

I ens havem fixat que tots pertanyen al règim de ganduleria vitalícia: nobles més o menys vitalicis, militars monàrquics, buròcrates, "señoritos", professionals del "señorismo".

No hi ha cap home digne, cap home honrat, cap home que visqui d'una manera honesta. Es a dir: no hi ha cap obrer, cap treballador.

I és natural que així sigui: diga'm a què segueixes i et diré qui ets.

VOLIEN MES POLIDESA!

Quan Sanjurjo fou detingut, un guàrdia civil—és de suposar que també conspirador—que l'acompanyava, es queixà que havia estat detingut amb poca polidesa.

Aquests monàrquics són fantàstics, tant fantàstics que ja no són d'aquest món. Si ho haguessin estat no haurien anat segurament a aquesta revolta tan estúpida, tan vilment estúpida.

El guàrdia civil devia voler que en Sanjurjo, després d'ésser traïdor, després d'ésser perjur, després d'haver-se rebel·lat contra la República, després d'haver-se fet culpable,—una vegada més—, de fer córrer la sang, el detinguessin genoll en terra, dient-li:

—Excellència, tingueu a bé deixar-vos detenir que us tractarem bé i us farem bona vida.

ANAVERN ERRATS

La República havia estat massa tolerant, massa generosa envers una gent que no

mereix cap mena de tolerància, cap mena de generositat: els monàrquics.

I ells, com que mai la intel·ligència no els ha acompanyat—perquè la vivor no és la intel·ligència—, han confós la tolerància i la generositat per covardia.

Ara, però, després del fracassat complot monàrquic, deuran pensar d'una altra manera.

RECTIFICACIO

Cal que ara, la República doni una lliçó de força, una lliçó d'energia. Cal que rectifiqui la festa major que fou el catorze d'abril i que els monàrquics no saberen agrair.

El catorze d'abril el poble demostrà que no era sanguinari. Però la sang monàrquica vessada ara no la ploraria gaire.

Segur.

Lluís CAPDEVILA

POESIA

Invocació al foc

Oh foc!, esperit purificador
que cremes i fas claror
i crees i destrueixes les noses,
foc que abrandes els clavells i les roses,
i ets sol de dia i estels de nit,
foc essència i esperit
de la naturalesa.

Foc de paraula encesa
que fas saltar les ombres davant teu.
foc immortal, foc Déu,
avui la meua ànima et demana
que encenguis el món de passió humana.

La passió humana és sang i foc.
Cada paraula porta un poc
de foc i sang,
i les paraules fan un esboranc
com flames que furguen esperit endins
i deixen foc ardent i llum pels seus camins.

Oh foc!, encèn el món de cap a cap,
car l'home humil pateix i no sap
com fer comprendre el seu turment.
Potser una flama roent,
destructora de vileses i de noses
faria veure més clares les coses
i cremaria els vils i els inconscients
que no comprenen la raó dels pacients.

Oh foc!, germà del meu esperit rebel,
jo t'adoro quan enrogeixes el cel
i t'alces cargolat, revolucionari,
i empaïtes l'estralfalari
que amb un posat hipòcrita i mesquí
esplota el cor humà i el cor diví.

Oh foc amiel, vulga'm comprendre:
Jo voldria que avui ja fessis cendra
d'aquestes noses de la humanitat,
i que t'alcessis ben recargolat
destruint la vilesa i la sutzura
i il·luminessis la humanitat futura
que ja albirem poc a poc.

Encèn el món de flames de passió, oh foc!

Salvador PERARNAU

Fàbrica de Gèneres de Punt
(Fundada l'any 1888)

Felip Blasco Anglès

Joaquim Costa, 38 (abans Ponent)
BARCELONA

R E P U B L I C A N S

"QUE LES DEN VINO!"

Quan el traïdor Sanjurjo sublevà les tropes de Sevilla, ordenà que els servissin vi. Però els soldats victorejaren la República i feren rodolar a cops de peu els bocois del general. Què s'havia pensat d'ells, aquest pobre home? Es creia que eren uns mercenaris de l'Àfrica? O potser es pensava que els soldats eren uns embriacs com ell? Cal saber distingir!

"EL MATI"

Quan a tots els balcons de les cases honorables flamejaven les banderes catalana i republicana, símbol de joia pel fracàs de la generalada, al balcó del diari cerverí-cola "El Mati" no hi flamejava res. Els hipòcrites de la crosta de baix, monàrquics amb sotana, devien plorar en família el fracàs de llur protector Sanjurjo. Aquesta pobre gent carcunda només s'entusiasma jesuíticament quan el lladre Cambó els ordena per telèfon que es posin alegres...

ELS BONS OBRERS

Quan a Sevilla sonaven les cornetes i els timbals dels militars traïdors, els obrers circularen l'ordre de vaga general. I el grotesc Sanjurjo es trobà cercat a casa seva. Obrers d'Espanya, uniu-vos! Si vosaltres sou sempre fidels al vostre pur republicanisme, les militarades moriran estrangulades a l'hora mateixa de nèixer!

UNA SIGNATURA!

Sabem que molts patriotes catalans recullen signatures demanant que s'acompleixi la llei inexorablement. Signeu, catalans i republicans! Penseu que la Primera República espanyola caigué per manca d'una sola signatura! Signeu tots! Penseu que si la vostra signatura manca, els traïdors poden ésser perdonats! Quin patriota negarà aquest petit esforç individual que tant de bé pot fer a la llibertat colectiva?

QUINA BARRA!

Diu que aquell lladre de camí ral que es digué Alfons XIII (a. f. p.), quan s'assabentà de la sanjurjada, comunicà als periodistes estrangers que ell no hi tenia art ni part. El gran poca vergonya! I afegí que allò que més lamentava, era el vessament

Lerroux, amb una bona fe angelical, obriria les portes a la reacció, que aviat s'anomenaria restauració. Lerroux: heu-vos ací l'enemic!

Apa... a qui li toca?...

de sang! I la de Galàn i García Hernández? I la dels pobres assassinats per la llei de figues? Per ventura era aigua, senyor monstre descoronat?

ROYO CALLA

Mentre el Royo parlava, l'Estatut no s'aprojava. Ara que s'ha produït la militarada, Royo ha callat. I en pocs dies s'ha aprovat un article cada dia. Llàstima que el complot no hagués esclatat més d'hora. Potser així l'article de l'Ensenyament hauria estat més generós. Es veu que al pobre Royo, monàrquic vergonyant, només el fau callar la remor dels esperons i el petar dels fusells...

ESCLAUS?

El capità Galàn fou un màrtir. El general Sanjurjo és un traïdor. Cal que el poble sàpiga distingir. I que perdi el respecte

d'una vegada a aquesta colla de batracis amb estels a la mànega, infidels a la República, que perquè tenen la panxa grossa i un fuet a la mà es pensen que tots els ciutadans són llurs lacais...

Imp. "La Campana", Om, 8.—Barcelona

Llegiu

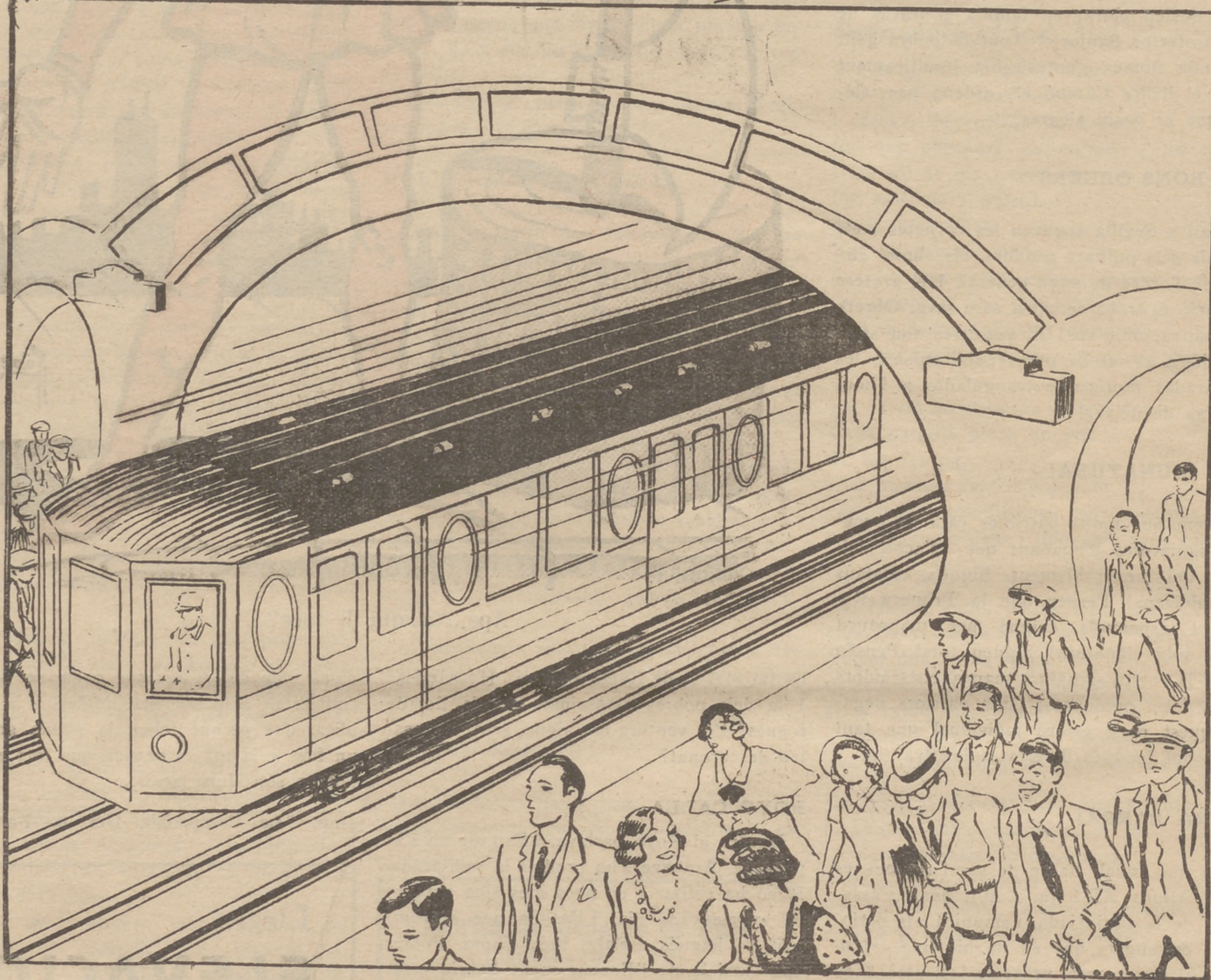
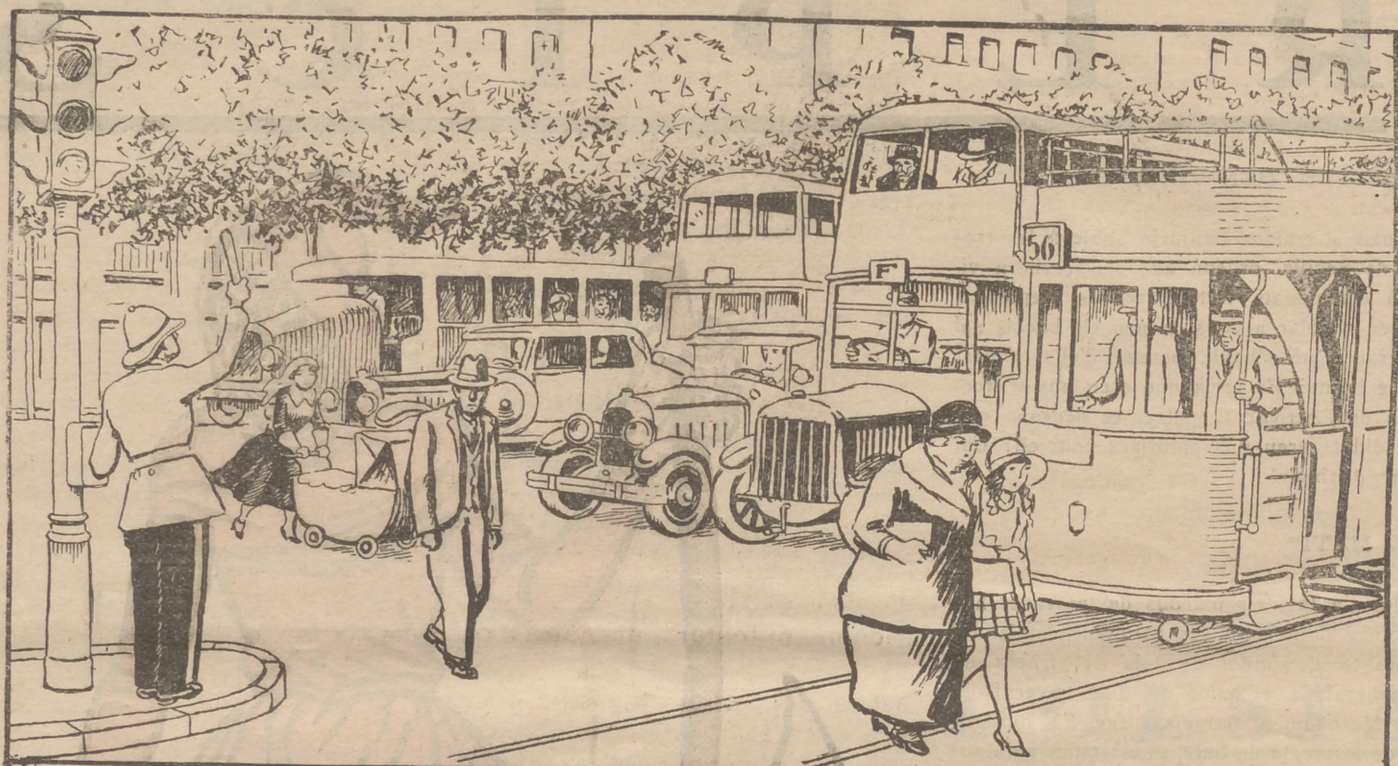
ELEVACIÓ

d'ENRIC BARBUSSE

Obra forta, valenta
i d'interès palpitant

ADMINISTRACIÓ: VILELLA

EL METRO TRANSVERSAL

INAUGURAT EL DIA PRIMER DE JULIOL DE 1932

TARIFES ESPECIALS PER A TREBALLADORS

D'Hospitalet a Sant Martí en quinze minuts - Fixeu-vos bé en les populars tarifes del Metro Transversal

No hi ha com el Metro Transversal, per a rapidesa, economia i comoditat

EROTYL

Especific de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt eficás per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulànt de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fòsfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telefon 18631

Preu: 21'75 ptes.

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines:

EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524 i 16526.

Subcentrals:

Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50341. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361.

Sucursals:

Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona:

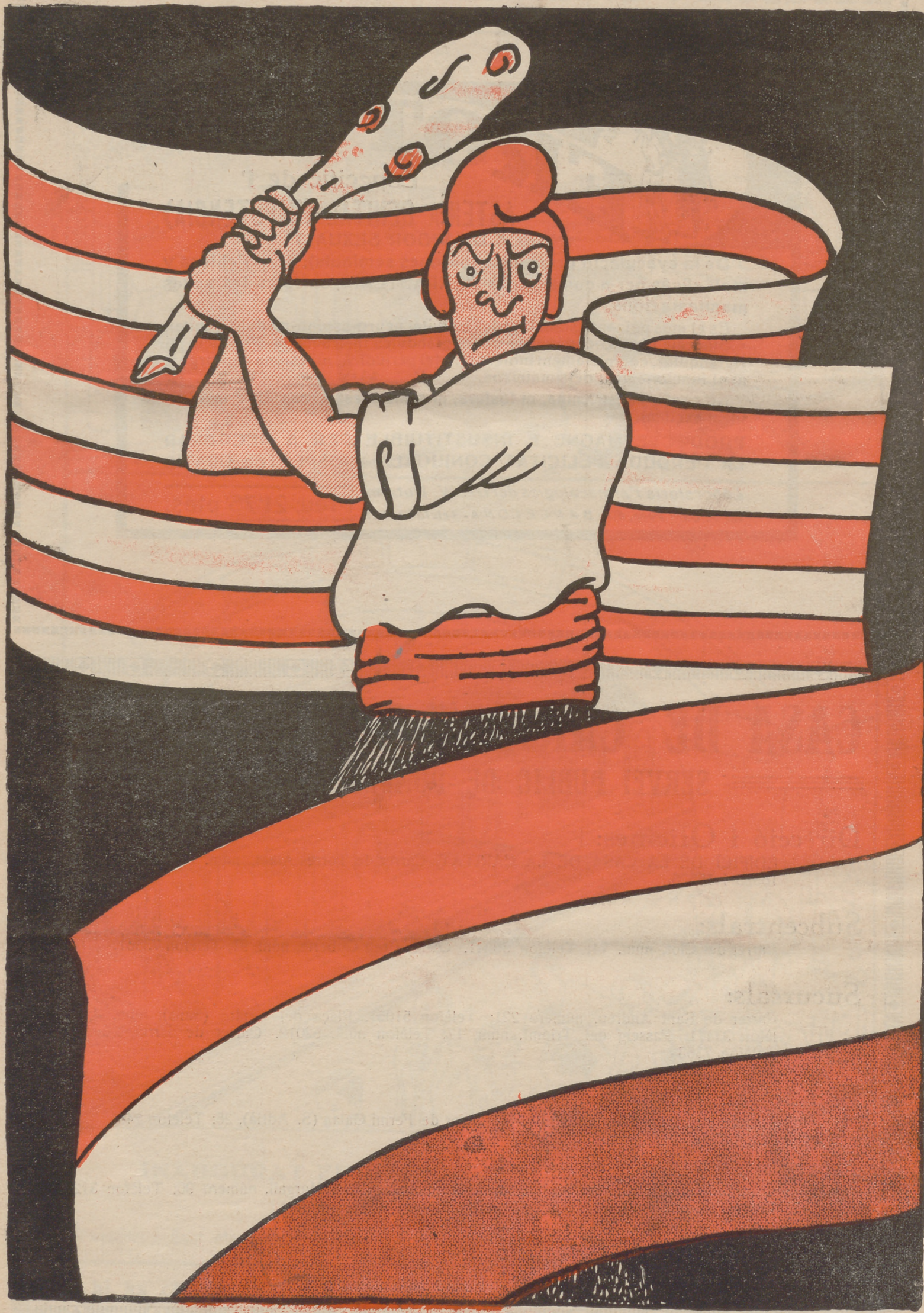
Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet:

Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Telèfon 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramanet:

Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

LA JUSTÍCIA DEL POBLE: Un sol cop i ben donat